תצפית

הנושא המרכזי בשבועות הקרובים: הרחבת הקואליציה הממשלתית. לפי שעה, לוקחים בחשבון את אפשרות צירופה של חמפלגה הליבראלית בלבד, אף כי מפא"י ואחדות־העבודה היו מעוניינות לצרף גם את מפ"ם, כדי לשוות לקואליציה החדשה צביון של „ממשלת חירום."

לא ברור עדיין איזה תיקים יוצעו לליבראלים, אולם כבר עתה החלה בדיקה בתוך מפלגות הקואליציה, על איזה תיקים יהיו מוכנות לוותר, מאלה שבהם הן מחזיקות עתה. בתוך המפלגה הדתית־לאומית מדובר על ויתור ללא קרב על משרד הדתות, ומיקוח עקשני על משרד הסעד, במיקרה שתידרש לוותר עליו. יצחק רפאל, שמונה סגן שר הבריאות כפרס על חלקו בהקמת הקואליציה הנוכחית, עשוי להיות מועבר למשרד הפנים, במישרה מקבילה, שתיווצר במיוחד עבורו.

כתוב מפא"י עשוי לוי אשכול לערוך נסיון חדש, להריץ אותו מידי יוסף אלמוגי אחד משני התיקים הנמצאים עתה בידו. אשכול, ועמו כמה מוותיקי המפלגה, ינסו להוציא מאלמוגי את משרד השיכון, אולם יש לאלמוגי סיכויים סובים להמשיך ולהחזיק במשרד זה, אותו הוא מתכנן לפתח ולהרחיב, על־ידי צירוף עסקנים ופקידים הנאמנים לו אישית.

ימי כהונתו של הרב הראשי יצחק ניסים כפוריס. המפלגה הדתית־לאומית תגיש הצעת חוק לממשלה, לפיה תהיה לשר הדתות המפד"לי סמכות מוחלטת — אם כי מוסדות — למנות את הרב הראשי החדש, ולסלק כל עיקוב שיועמד בפני עריכת בחירות לרבנות הראשית. תמיכת מפא"י בחוק זה כבר הובטחה, וברור כי הרבנים הראשיים החדשים יהיו שניהם אנשי המפלגה הדתית־לאומית. תמורת זאת תסכים המפד"ל לבחירת הרב הצבאי הראשי, שלמה גורן, איש בן־גוריון, כרב ראשי של תל־אביב, במקום הרב איסר אונטרמן, שיוצע כרב ראשי אשכנזי.

אין כמעט סיכוי לכינוס הכנסת לפני תום הפגרה. למרות שחרות עושה מאמצים לדון במליאה בדו"ח ג'ונסון, מסרבים אפילו הליברלים לייחס חשיבות כה גדולה לעניין, לא יסכימו לשתף פעולה בנושא זה עם הקו הקיצוני של חרות. לעומת זאת יעלה העניין לדיון בישיבות הקרובות של ועדת חוץ ובטחון, למרות נסיון מפא"י למנוע זאת.

חרות תמשיך בנסיונותיה למצוא מועמד מתחרה לתפקיד נשיא המדינה, אף כי ברור כי הנשיא יצחק בן־צבי ייבחר מחדש.

עניין בתי־המטבחים יעורר סערה נוספת בכנסת, כאשר יעלו בועדת הפנים הצעות המנגדות להחלטות הממשלה. עיקר ההצעות החדשות נוגע לעניין העברת סמכויות הקואופרטיבים לעיריות, שלחלק ממנה, לפחות, מתנגדות כל מפלגות האופוזיציה.

חוק לאתיקה חינוכית, שיחייב את המורים לא לגלות שום פרטים בקשר לחניכיהם, בדומה לחוק המחייב את הרופאים, יוצע לכנסת מיד עם פתיחת המושב הקרוב.

צפה לביקורם הקרוב של כוכבי קולנוע צרפתיים בישראל, כנראה בסוף חודש נובמבר. שבוע הסרט הצרפתי, שייערך השנה בישראל, יהיה שונה ממפעלים דומים שנערכו בעבר, בכך שהפעם יערוך אותו משרד החוץ הצרפתי עצמו. בדעת הצרפתים לשגר למאורע זה את שחקנית הקולנוע המפורסמת ז'אן מורו, את השחקן בורביל ואת במאי הקולנוע אלן (הירושימה אהובתי) ראנה. סרטו של ראנה, בשנה שחלפה במארינבאד, נבחר כסרט הפתיחה של שבוע הסרט הצרפתי.

המצב בתימן

מכתבים

מהומה על לא מאומה?

יש לראות סכנה גדולה בהתעוררות מחתרת כמו המחתרת הספרדית, הסכנה עצמה בשם „חזית לאומית" (העולם הזה 1306), בשעה הרת עולם כזו בארצנו. ומה שמרגיז עוד יותר הוא, שדווקא העולם הזה נותן כיסוי (לעת־עתה תחת מסווה של ניטראליות) לחזית זו, שהיא סכנה גלויה של שינאת־חינם ושינאת יהודים גם יחד.

אני, על כל פנים, רואה בחזית זו מלחמה גלויה לא על זכויות האדם, אלא סוג מסוים של חסרי סבלנות וחסרי אחריות, קאריריסטים בל"ג, הרוצים בכל מחיר לעורר אי־שקט עדתי בארץ.

נישאלת השאלה: האם באמת עדות המזרח הן הנרדפות בארץ? או שמא הם דופקים את עצמם? מה בקשר להתנהגותם והווי חייהם, שהם ממשיכים כאילו באו כעת משוק של עלי־בבא או דמשק? מהו אחוז הבריונות בקרב עדות המיזרח, מי מפריע בסימונות בהצגות קולנוע? מי לועג ברחוב ובמקומות ציבוריים לערכים התרבותיים שהוקמו בזעה ודם? ... אנשים אלה לא משתדלים אפילו בשמץ של רצון טוב לשנות את ערכי חייהם. רק אי־הסבלנות שלהם דוחפת אותם בכל מחיר לתפוס עמדה...

לכן קצת ברור למה דווקא העולם הזה ונרורין פתחו להם פתח להביע את „זעתם"... זה יוסיף עוד 75 אגורות לשבועון, שיקנה על־ידי אותם ה„חזיתניקים", והעסק ישגשג לשניהם...

משה ברנשטיין, תל־אביב

הריני מתכבד להודיע על ייסודה של „אגודת דיירי רחוב 60 ביפו לשעבר". גם אנו מקופחים!

גם אנו דורשים שיפסיקו למנות את חסרונותינו ויציגו את מעלותינו! אנו מוכנים לרעה! גם אנו רוצים ראש־ממשלה ונשיא.

אין לנו מה לעשות — לכן עשינו מחתרת.

לכן הבה נפוצץ את בנייני־האומה, כי מנה נולאש עולה 1.80 ל"י.

י. נועם, בת־ים

סוציולוגים כבר קבעו מזמן, כי הנסיונות לשכן בני עדות שונות (אפילו עדות המזרח) בישוב אחד, נידונים לכשלון ואף אמנם ניכשלו, כל עוד קיימים ההבדלים התרבותיים, המסורתיים והחינוכיים — ואת ההבדלים האלה ודאי שלא יצרו האשכנזים, אלא נסיבות אובייקטיביות; שלא היתה לאיש שליטה עליהן.

מדי פעם שומעים אנו שבני עדות המזרח חייבים לתפוס את מקומם הנאות בשלטון, במוסדות וכו' וכו'. על כך צריך לחתום כל אדם ישר שהצדק נר לרגליו; אך אליה וקוץ בה: רוב כמותי לעולם אינו רוב איכותי והכשרון לנהל מדינה, מוסד או מפעל אין לו שום קשר למצב של רוב. לכך דרושים יותר מאשר רצון טוב שוויון!

אנחנו הרי יודעים (ונסתרי קרתא יוכיחו), כי גם רבנים דגולים מרבבה בתורה ובים התלמוד יכולים להיות פרימיטיביים בהלך מחשבותיהם, נחשלים מבחינת תפיסתם את המציאות ואת העולם. רק מעטים באמת גבוהים משכמם ומעלה מכל העם. אלה, אפילו הם מבני עדות המזרח, טובטחני שאינם „דפוקים" והם תופסים את העמדה שהם ראויים לה והיא ראוייה להם.

... העלאת רמתם התרבותית של שכבות נחשלות אינה יכולה להיעשות על־ידי ליבוי יצרים, אלא על־ידי חריש עמוק, שצריך להמשך דור שלם. אין שום קפיצת דרך בעניינים כאלה — כי קפיצת דרך משאירה שטחים ריקים רבים, שאפשר למלאם בנקל בוצם, בהרגשת אפלייה וברעל השינאה.

מ. ק., תל־אביב

מבחר הנוער — לפורום!

לנושא דיוני „הפורום הצעיר" — בחודש יוני השנה התקיים בווּרשה, פולין, הכנס האירופי של הפדרציה הבינלאומית לתיכנון המשפחה. בין היתר נידונה בעיית היחסים בניל מוקדם.

בפולין הבעייה אינה קיימת. השלטונות מקפידים על מניעת אווירה ארוטית בחצנות, בסרטים ובטלביזיה. בבריתהמועצות מכוונים את הנוער לליסודים, לרכישת מקצוע ולהשתלבות בחברה. שם ממליצים על נישואין רק באמצע שנות העשרים.

זיידמן

במערב שונה המצב. הנציגים האנגלים, הנורבגים והדנים הצביעו על ריבוי היחסים בניל צעיר, בעיקר בין השכבות העניות באירופה. הנציגים המערב־גרמניים מסרו על סידורים מיוחדים שנעשו בארצם, כדי לאפשר לתלמידות ניכנסות להריון להמשיך בלימודיהן, בכיתות נפרדות.

בסקנדינביה ירכש הניסיון הרב ביותר בשאלת היחסים בניל מוקדם. היום ברור לחוקרים הסקנדינביים שמצב זה נורם לסכנות ולקשיים, שסרם נמצאו להם פתרונות. ביניהם: הבריונות, הפלות, אכזבות רגשיות ועוד. „האהבה בין גבר ואשה נושאת בחובה אחריות רבה יותר מאשר בעבר ודרכי ההתקשרות הקלות אינן מאחרות להביא לתקלות ברורות," קבע החוקר השבדי סיובל. הוא הוסיף, כי טרם ניתנה נישה פרנונית מתאימה לבעייה זו. החוקר הסיני קייזה הציע ליזום פעולה בינלאומית לטיפול בבעייה.

דר' מרדכי זידמן, תל־אביב

הופעת הבכורה של „הפורום הצעיר" על הנושא „זה המופר שלנו" (העולם הזה 1305) היתה הרבה יותר מוצלחת ומעניינת לוא הדברים היו מועלים כהווייתם ולא כציטוט דברים בשם אומריהם. את מי מעניינת דעתו של פלוני או של אלמוניה?

הדיון בשלעצמו — יבש. כתבה מעין זו חייבת להתבסס על המשכיות בדברים — ולא ניבוב דעות...

ברכה רביד, תל־אביב

אני מברך את המערכת להופעת „הפורום הצעיר", שבו נוכל אנו, הנוער, לדון בבעיותינו ולנסות לפתור אותן.

פ. יצחק, תל־אביב

... סוף כל סוף שמענו כמה דברים בעניין. כל הכבודו בלי הצטנעויות ובלי סופיסטיקציה לשמה. היה ממש תענוג לקרוא את הדיונים.

ד. מלאכי, ירושלים

מניין לקחתם חברה כאלה? אם עוד אשר לאסוף שולחן ענוג של צעירים שמכוונים לחשוב, לדון, ולנסח בבהירות כזאת את דבריהם — אז „עוד לא אבדה תקוותנו!"...

נ. כרמי, תל־אביב

רק עכשיו הבינותי איזו תהום נפערה בין נוער הקיבוצים לבין הנוער העירוני. לנו, במשקים, נראה כאילו כל הבעיות הן אלה לקוחות מאיזה רומן על הנוער האמריקאי. פעם היתה שפה אחת לכל הנוער בישראל — עכשיו, אינני יודעת.

אולי תזמנו פעם „פורום צעיר" מבני המשקים, לשם דיון בנושא מקביל: „זה המוסר שלנו"?

ענת מ., הגליל

לו....

לו כל נולד היה
רואה את תולדותו —
אזי... לא היה
נולד...
כלומר... שנה
טובה.

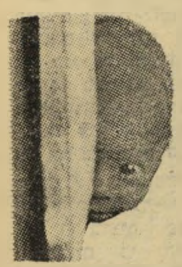

אופיר שהם,
תל־אביב

תפלחו לי...

קראתי את כתבתכם „פרובוקציה בתוככי רוסיה" (העולם הזה 1306).

עתונכם סונג בטעות בעתון קומוניסטי. לא אומר שאין זו טעות. אולם, ריבון העולם, יושב לו קומץ יהודים בכישטר אי־מים, יודע הוא כי הוא עלול לחינזק בבואו במגע עם ישראלים, ולמרות זאת מסכן הוא את עצמו, מאחר ויש בו כמיהה לקצת יהדות, ישראליות וכל הקשור במדינתנו. ואתם כאילו אומרים הן על פדיניותה, מדיניות הסרור, של ברית־המועצות, העושה הכל לבולם ולהטמיע.

רבותי, תסלחו לי, אבל אתם אנטי־שמים.

שמואל בר, ירושלים

העולם הזה, הלוחם למען זכויות המיעוט וחרויות האזרח בישראל, לא יצדיק לעולם את שלילת זכויות המיעוט היהודי ואת חרויות האזרח בברית־המועצות. אולם הכתבה הנדונה לא טיפלה ביחס השלטון הסובייטי ליהודיה, אלא במעשי פרובוקציה מתוכננים, שיכלו להחמיר עוד יותר את מצב יהודי רוסיה.